

Брюксел, 2.2.2016 г.
SWD(2016) 14 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА
ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Ратификация и изпълнение на Конвенцията Минамата относно живака

придружаващ

**предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно
живака и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1102/2008**

{COM(2016) 39 final}
{SWD(2016) 17 final}
{SWD(2016) 18 final}

Общ преглед

Оценка на въздействието относно ратифицирането и изпълнението от страна на ЕС на Конвенцията Минамата относно живака

А. Необходимост от

действия **Защо? Какъв е проблемът, който се разглежда?**

Максимум 11 реда

Експозицията на живак, предимно чрез консумация на заразена риба, може да причини увреждане на мозъка, белите дробове, бъбреците и имунната система. ЕС вече предприе действия за справяне с проблема чрез намаляване на емисиите и употребата на живак на своята територия. Независимо от това глобалният характер на проблема с живака означава, че ЕС не може само със собствени усилия да осигури достатъчна защита на своите граждани, тъй като експозицията на живак се дължи до голяма степен на емисии с произход от други части на света. Ето защо ЕС активно подкрепи международните преговори за постигането на глобално споразумение относно живака и подписа Конвенцията Минамата относно живака. Докато Конвенцията Минамата не бъде ратифицирана от най-малко 50 страни, тя не влиза в сила, и следователно горепосоченият проблем не се решава в световен мащаб. Бяха определени шест области, в които законодателството на ЕС понастоящем не е приспособено към Конвенцията Минамата, и които се отнасят до 1) вноса на метален живак, 2) износа на продукти с добавен живак, 3) съществуващата употреба на живак в промишлени процеси, 4) новите видове употреба на живак в продукти и процеси, 5) ръчния и дребномащабния добив на злато и 6) употребата на дентална амалгама.

Какво се очаква да бъде постигнато с настоящата инициатива? Максимум 8 реда

Международни действия за решаване на проблема с живака ще допълнят съществуващите действия на ЕС и биха довели до значително намаляване на замърсяването с живак на равнище ЕС и на световно равнище, както и на неговия трансграничен пренос в рамките на ЕС. В средносрочен до дългосрочен план това би намалило замърсяването с живак на хранителната верига.

Какво предимство имат действията на равнище ЕС? Максимум 7 реда

Трансграничният характер на замърсяването с живак изисква действия на глобално равнище. За да влезе в сила и да получи глобална подкрепа, Конвенцията трябва да бъде ратифицирана от ЕС и неговите държави членки. Освен това някои аспекти (напр. търговията с продукти, съдържащи живак), регулирани от Конвенцията Минамата, са или от изключителната компетентност на ЕС, или ще засегнат достиженията на правото на ЕС, и следователно могат да намерят решение само на равнище ЕС. Освен това, въпреки че всички държави членки са поели ангажимент да ратифицират Конвенцията Минамата, те могат да направят това само след транспонирането и ратификацията на Конвенцията от страна на ЕС.

Б. Решения

Кои са разгледаните законодателни и незаконодателни варианти на политиката? Има ли предпочитан вариант или не? Защо? Максимум 14 реда

Транспонирането на международното право може да се извърши само по законодателен път. Като се вземат предвид многобройните достижения на правото на ЕС относно живака и това, че Конвенцията Минамата до голяма степен следва правото на ЕС, ратификацията от ЕС изисква само ограничена законодателна намеса. Вариантите са проектирани по такъв начин, че да се намери решение в шестте области, в които съществуват законодателни пропуски. Като цяло те предвиждат минималните изменения, необходими за ратификация на Конвенцията Минамата, или отиване по-далеч от нея и прилагане на по-строг подход. Предпочитаният вариант е съчетание на търговски ограничения по отношение на живака и на продуктите с добавен живак, забрана за пускане на пазара на нови продукти и въвеждане на нови промишлени процеси, в които се използва живак, ограничения при употребата на живак в някои производствени процеси и ограничителни условия при използването на дентална амалгама. Той включва предимно мерки, съответстващи на минималните промени, необходими за ратификацията, но включва малко по-строги мерки относно нови видове употреба на живак и дентална амалгама. По отношение на денталната амалгама, която привлича голям обществен интерес, се стигна до заключението, че забраната на денталната амалгама,

предпочитана от обществеността, не е пропорционална в светлината на становищата на научните комитети на ЕС по рисковете за здравето и околната среда, и следователно този вариант беше отхвърлен.

Кой подкрепя отделните варианти? Максимум 7 реда

Налице е широка подкрепа за ратификацията и изпълнението на Конвенцията Минамата. Като цяло не са налице значителни различия в отговорите, дадени от отделни лица и организации, и повечето от тях (39—85 %) са предпочели по-строг подход при транспонирането на Конвенцията. Независимо от това, малка част от респондентите (2—12 %) са предпочели по-малко строг подход. По отношение на употребата на живак в промишлени процеси при отделните лица и неправителствените организации е налице широка подкрепа за пълната забрана, но една трета от организациите от частния сектор са призовали за по-малко строг подход. По отношение на денталната амалгама, много голямо мнозинство отделни лица и неправителствени организации са подкрепили забрана, докато малко под половината от организациите от частния сектор са подкрепили по-мек подход.

В. Въздействие на предпочитания вариант

Какви са ползите от предпочитания вариант (ако има такъв, в противен случай — от основните варианти)? Максимум 12 реда

Основните ползи ще дойдат вследствие на влизането в сила и прилагането на конвенцията от страна на трети държави. Това ще намали емисиите на живак в световен мащаб и, в по-дългосрочен план, замърсяването на хранителната верига в световен мащаб и на равнище ЕС. Освен това предпочитаните варианти за актуализиране на достиженията на правото на ЕС ще доведат до драстично намаляване на изпусканията на живак в утайките и водите. Може да се очаква създаване на работни места в предприятия, участващи в производството, монтажа и поддръжката на съоръжения за улавяне на отпадъците от амалгами и в предприятията, специализирани в управлението на отпадъци, съдържащи живак.

Какви са разходите за предпочитания вариант (ако има такъв, в противен случай — за основните варианти)? Максимум 12 реда

Общите разходи за предпочитания вариант се оценяват на 13—135 милиона EUR/год. Най-значимо икономическо въздействие се очаква в отрасъла за производство на химикали, в който процес с употреба на живак понастоящем се прилага в две германски предприятия за производство на алкохолати, използвани за различни каталитични процеси. Сценарият оставя открит въпроса дали в тези две промишлени предприятия ще се извърши конверсия към безживачни процеси в обозримо бъдеще, като това зависи от мерките, които могат да бъдат предприети от Германия или доброволно от промишлеността. Следователно диапазонът на разходите за този вариант (3—77 милиона EUR/година) е голям. Допълнителни разходи от 10—58 милиона EUR/год. се свързват с монтажа и поддръжането на съоръжения за улавяне на отпадъците от амалгами за целите на практиките в денталната медицина.

Какви ще са последиците за съответните предприятия, малки и средни предприятия и микропредприятия? Максимум 8 реда

МСП и микропредприятията няма да бъдат значително засегнати от предпочитаните варианти, с изключение на тези зъболекари, които все още не са оборудвани с амалгатори и със съоръжения за улавяне на отпадъците от амалгами.

Третите държави, спазващи на Конвенцията, ще прилагат стандарти, сходни с тези, които са в сила понастоящем в рамките на ЕС, което ще допринесе за постигане на еднакви условия на глобална конкуренция за дейностите, при които се употребява или неволно се емитира живак.

Ще има ли значително отражение върху националните бюджети и администрации? Максимум 4 реда

Ратификацията от ЕС на Конвенцията относно живака не би довело до никаква значителна административна тежест или въздействие върху националните бюджети. Тя би улеснила ратификацията от държавите членки, които са поели ангажимент за това.

Ще има ли други значителни въздействия? Максимум 6 реда

Влизането в сила на Конвенцията се очаква да отвори пазари за екопромишлеността на ЕС, както и да подкрепи търговията с продукти от ЕС, които вече съответстват на изискванията за ниско съдържание или липса на живак, включени в Конвенцията Минамата.

Г.

Преразглеждане Кога ще бъде преразгледана политиката? Максимум 4 реда

Тъй като глобалното измерение ще представлява основен елемент на всяка оценка на политиката по отношение на живака, ЕС ще преразгледа своята политика успоредно с оценката на ефективността на Конвенцията, която се очаква да бъде извършена през 2023 г.